

Fiolstræde 17 ■ Postboks 2188 ■ DK-1017 København K
Telefon: 77 41 77 41 ■ Telefax: 77 41 77 42 ■ Email: fbr@fbr.dk

FORBRUGER
RÅDET

Udgiver af
Tæk+Test

Pia Henriksen
Dok. 33655/-

Folketingets Sundhedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

20. maj 2005

Vedr.:

Vedlagt kopi af brev om patientrettigheder på
svangreområdet til omdeling i
Sundhedsudvalget.

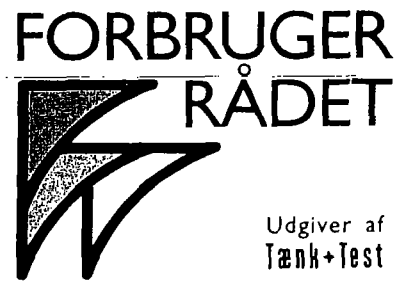
Med venlig hilsen

Pia Henriksen

Pia Henriksen
Sekretær

- Efter aftale
- Under henvisning til brev/telefonsamtale
- Ring venligst
- Til orientering
- Til godkendelse
- Kommentarer udbedes
- Til underskrift
- Ønskes retur
- Til videre foranstaltning
- Check
- Faktura

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Udgiver af
Tænk+Test
Margrethe Nielsen
Dok. 33548/ph

19. maj 2005

Patientrettigheder på svangreområdet

Det fremgår af forslag til sundhedslov, at gravide og fødende kvinder har ret til forebyggende helbredsundersøgelser hos en jordemoder samt til jordemoderhjælp ved fødsel i hjemmet (§84).

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for svangreomsorgen, at "formålet med sundhedsvæsenets sundhedsfremmende, forebyggende og behandlende indsats i forbindelse med graviditet, fødsel og barselperiode er at styrke og bistå kvinden og familien under hele forløbet. Det er målet, at denne vigtige livsperiode gennemleves som en sammenhængende, naturlig livsproces med mulighed for personlig udvikling, tryghed og sikkerhed for kvinden, barnet og den øvrige familie". Sundhedsstyrelsens undersøgelse af jordemoderydelserne på landets fødesteder i 2003 viser imidlertid, at der rundt i amterne er store problemer med at leve op til Sundhedsstyrelsens retningslinjer til trods for den gode hensigtserklæring.

Det fremgår af den samlede vurdering i Sundhedsstyrelsens notat, at:

"Der ses en vis reduktion af jordemoderkontakterne i graviditeten, efterfødselssamtalerne og tilbudene om forældre-fødselsforberedelsen i forhold til anbefalingerne fra 1998. Der var dog store variationer på de enkelte fødesteder. Sundhedsstyrelsen anbefaler at der skabes mulighed for jordemoderens kontinuerlige tilstedeværelse under fødslen. Denne mulighed skabes i de fleste tilfælde. Der er dog fortsat rum for forbedringer, f.eks. ved at fritage de jordemødre, der passer de fødende, fra at skulle klare akutte obstetriske henvendelser samtidig".

Forbrugerrådet må på baggrund af Sundhedsstyrelsens notat konkludere, at nogle fødende ikke får den hjælp og støtte, de har behov for under graviditeten, under fødslen eller efter fødslen. Dette foregår samtidigt med, at der ses en stigning i kejsersnit uden medicinsk indikation. Størstedelen af disse kejsersnit foregår på andengangs fødende, som har haft et traumatisk fødselsforløb første gang, og som derfor ikke ønsker at føde normalt. Det er en meget dyr udvikling, og der er evidens for, at kontinuerlig støtte under fødslen giver bedre fødsler, større tilfredshed, mindre smertelindring og færre indgreb. Det er fuldstændig basalt, at den fødende har en jordemoder hos sig under fødslen.

Det fremgår ikke af loven, og Sundhedsstyrelsens retningslinjer er kun anbefalinger, så til trods for de gode hensigter i retningslinjerne er de gravide og fødende ikke garanteret denne ret.

Ifølge Sundhedsstyrelsens notat tilbyder nogle fødesteder et meget lavt antal jordemoderkonsultationer i løbet af graviditeten. 3-4 konsultationer er det laveste antal, der tilbydes i løbet af en graviditet. Ifølge Sundhedsstyrelsens retningslinjer bør antallet af jordemoderkonsultationer være behovsbestemt, og der anbefales 7 kontakter. I de tidligere retningslinjer var anbefalingen 5. De gravide er ikke sikret et minimumsantal konsultationer hos jordemoderen. Jordemoderkonsultationerne er en væsentlig del af forberedelsen til fødslen og familiedannelsen.

Efter Forbrugerrådets opfattelse bør de gravide tilbydes forældre- og fødselsforberedelse, men også her er der sket nedskæringer. Ligesom der er behov for at sikre muligheden for efterfødselssamtaler – ikke kun i forbindelse med hjemme- og ambulant fødsel, men også i forbindelse med en almindelig overstået fødsel – for at give parret mulighed for at få oplevelsen talt igennem og bearbejdet. Det indgår også i forberedelsen til en eventuel efterfølgende graviditet.

Efter Forbrugerrådets opfattelse er der her kun tale om basale behov i relation til graviditet og fødsel.

Det fremgår af ministerens svar på spørgsmål nr. 133 til L74, at de decentrale myndigheder er forpligtet til at sikre en høj faglig kvalitet i sundhedsydelserne. Det fremgår endvidere af forslaget til sundhedsloven, at indenrigs- og sundhedsministeren fastlægger i samarbejde med regionsrådene og kommunalbestyrelserne en fælles ramme for kvalitetsudvikling i det danske sundhedsvæsen. Forbrugerrådet vil gerne spørge, om ministeren vil benytte sig af denne bemyndigelse til på svangreområdet at sikre kvinder i Danmark svangreomsorg på et minimumsniveau med hensyn til kontinuerlig jordemodertilstedeværelse under fødslen, minimum 7 jordemoderkonsultationer under graviditeten, forældre- og fødselsforberedelse og efterfødselssamtale?

Med venlig hilsen

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Margrethe Nielsen
Sundhedspolitisk medarbejder

c.c. Folketingets Sundhedsudvalg